

สำเนา

มูลนิธิศูนย์ข้อมูลชุมชน (ตชช) Community Resource Centre Foundation (CRC)

1865 หมู่บ้านปลื้มโผผาร ซอยจรัญสนิทวงศ์ 75 แยก 27 แขวงบางพลัด เขตบางพลัด กรุงเทพฯ 10700 โทร. 020363340 มือถือ 0817725843
 1865 MooBaan PluemOarn Soi Charansanitwong 75 Junction 27, Bangphlat, Bangphlat, Bangkok 10700 Tel.no.020363340 Mobile no.0817725843
 อีเมล: mail: crc@thai@gmail.com เว็บไซต์Web: blog: https://crc.thai.blogspot.com/ เฟซบุ๊กFacebook: https://www.facebook.com/CommunityResourceCentreThailand/

เครือข่ายประชาชนไทย 8 จังหวัดลุ่มน้ำโขง

24 มิถุนายน 2565

เรื่อง ขอให้ตรวจสอบการทำสัญญาซื้อขายไฟฟ้า (PPA) จาก
 โครงการเขื่อนบนแม่น้ำโขง โดยขาดการมีส่วนร่วมของประชาชนไทย

เรียน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงาน

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. ความเห็นของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ต่อการดำเนินงานก่อสร้างโครงการ
 เขื่อนไซยะบุรี จำนวน 1 ฉบับ
 2. ร่าง รายงานการประชุมคณะกรรมการนโยบายพลังงาน ครั้งที่ 11/2564 วันที่ 28 ตุลาคม
 2564 จำนวน 1 ฉบับ

ตามที่มีการเผยแพร่ผ่านสื่อมวลชน เรื่องผลการประชุมคณะกรรมการนโยบายพลังงาน
 แห่งชาติ (กพข.) โดยมี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีเป็นประธาน วันที่ 22 มิถุนายน 2565 ว่า
 ที่ประชุมได้รับทราบหลักการร่างสัญญาซื้อขายไฟฟ้า (PPA) โครงการเขื่อนปากลาย และโครงการเขื่อนหลวง
 พระบาง โดยมอบหมายให้การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) ลงนามใน PPA โครงการเขื่อนปาก
 ลาย และโครงการเขื่อนหลวงพระบาง ที่ผ่านการตรวจพิจารณาจากสำนักงานอัยการสูงสุดแล้ว นั้น

โดยโครงการเขื่อนหลวงพระบาง ผู้พัฒนาโครงการ คือ CK Power ร่วมกับ PT (Sole)
 Company Limited ร่วมกับ Ch.Karnchang (ช.การช่าง) และ Petro Vietnam Power Corporation ตั้งอยู่บน
 แม่น้ำโขง สปป. ลาว ในเขตหลวงพระบาง มีกำลังผลิตติดตั้ง 1,460 เมกะวัตต์ ปริมาณเสนอขาย ณ จุดส่ง
 มอบ 1,400 เมกะวัตต์ เป็นโรงไฟฟ้าประเภทเขื่อนน้ำไหลผ่าน (Run off River) พลังงานไฟฟ้าที่ผลิตได้เฉลี่ย
 ต่อปีประมาณ 6,577 ล้านหน่วย อายุสัญญาซื้อขายไฟฟ้า 35 ปี กำหนดการจ่ายไฟฟ้าเข้าระบบเชิงพาณิชย์
 (SCOD) วันที่ 1 มกราคม 2573 ในอัตราค่าไฟฟ้าเฉลี่ยที่ 2.8432 บาท

ส่วนกรณี โครงการเขื่อนปากลาย มีข้อมูลระบุว่า บมจ.กัลฟ์ เอ็นเนอร์จี ดีเวลลอปเม้นท์
 (GULF) และ Sinohydro (Hong Kong) Holding Ltd. (SHK) ซึ่งเป็นบริษัทในเครือของ Power Construction
 Corporation of China Ltd. (POWERCHINA) ซึ่งมีสถานะเป็นรัฐวิสาหกิจแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน และ
 การไฟฟ้าลาว (EDL) เป็นผู้ลงทุนดำเนินโครงการ โดยโครงการเขื่อนตั้งอยู่บนแม่น้ำโขง ในเขตเมืองปากลาย
 แขวงไซยะบุรี สปป.ลาว มีกำลังผลิตติดตั้ง 770 เมกะวัตต์ และมีกำหนดจ่ายไฟฟ้าเข้าระบบเชิงพาณิชย์ ใน
 วันที่ 1 มกราคม 2575 โดย กฟผ. จะเป็นผู้รับซื้อไฟฟ้าจากโครงการฯ ในอัตราค่าไฟฟ้าเฉลี่ย 2.6989 บาทต่อ
 กิโลวัตต์-ชั่วโมง

นอกจากนี้ ยังมีกรณีโครงการเขื่อนปากแบง มีข้อมูลระบุว่า บมจ. กัลฟ์ เอ็นเนอร์จี ดีเวลลอปเม้นท์ (GULF) และบริษัท China Datang Oversea Investment Co, Ltd บริษัทรัฐวิสาหกิจของจีน และการไฟฟ้าลาว (EDL) เป็นผู้ร่วมพัฒนาโครงการ เขื่อนจะตั้งอยู่ที่เมืองปากแบง แขวงอุดมไชย สปป.ลาว มีกำลังการผลิต 920 เมกะวัตต์ อัตรารับซื้อไฟฟ้าในราคา 2.9179 บาท/หน่วย กำหนดจ่ายไฟเข้าระบบ (COD) เดือนมกราคม 2576

เครือข่ายประชาชนไทย 8 จังหวัดลุ่มน้ำโขง ได้ทำงานติดตามสถานการณ์แม่น้ำโขงมาตลอดระยะเวลากว่า 20 ปี มีประสบการณ์ตรงเกี่ยวกับผลกระทบสิ่งแวดล้อมข้ามพรมแดน อันเนื่องจากการพัฒนาไฟฟ้าพลังน้ำ (เขื่อน) บนแม่น้ำโขงโดยปราศจากการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างเพียงพอ เราทำงานกับประชาชนที่อาศัยอยู่ใน 8 จังหวัดลุ่มน้ำโขง นับตั้งแต่ภาคเหนือของไทย ที่จ.เชียงราย จนถึงภาคอีสาน จ.เลย จ.หนองคาย จ.บึงกาฬ จ.นครพนม จ.มุกดาหาร จ.อำนาจเจริญ และ จ.อุบลราชธานี โดยมีข้อกังวลต่อกรณีดังกล่าว สรุปได้ดังนี้

1. การเร่งรัดการลงนามสัญญาซื้อขายไฟฟ้า (PPA) กับเอกชนรายใหญ่ โดยไม่มีส่วนร่วมของประชาชน โดยไม่คำนึงถึงข้อมูลเท็จจริงของสถานการณ์พลังงานในประเทศ ว่ามีปริมาณไฟฟ้าสำรองในระบบสูงมากกว่า 50 % เป็นหนึ่งสาเหตุสำคัญที่ส่งผลให้ค่าไฟฟ้าของประเทศไทยมีราคาแพงสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง และ PPA ใหม่ ๆ ยังเป็นการซื้อไฟฟ้าในราคาที่แพงมาก กว่าปัจจุบันที่รับซื้อจากสปป.ลาวมาก (ปัจจุบันประมาณ คือ 1.5 บาทเท่านั้น) เนื่องจาก กฟผ. ทำสัญญากับโรงไฟฟ้าเอกชนแบบ take or pay (ไม่ใช้ก็ต้องจ่าย) ค่าความพร้อมจ่ายที่ต้องจ่ายให้แก่ผู้ผลิตไฟฟ้าเอกชน เป็นการผลักภาระให้แก่ประชาชนไทย ผู้ใช้ไฟฟ้าทุกคนถ้วนหน้า

พวกเขายังมีข้อสังเกตเพิ่มเติมว่า มติ กพข. เมื่อวันที่ 28 ตุลาคม 2564 ในการขยายกรอบความร่วมมือในการซื้อขายไฟฟ้าระหว่างไทยและสปป.ลาว จาก 9000 เมกะวัตต์ เป็น 10,500 เมกะวัตต์นั้น คือ การขยายเพื่อรองรับปริมาณไฟฟ้าจากเขื่อนบนแม่น้ำโขงสายหลักคือ เขื่อนปากแบง เขื่อนปากลาย เขื่อนหลวงพระบาง เขื่อนน้ำงึม 3 ซึ่งจะถือเป็นการเอื้อประโยชน์ให้แก่เอกชนขนาดใหญ่สามารถลงทุน หรือไม่

2. ผลกระทบข้ามพรมแดนจากโครงการเขื่อนในปัจจุบัน ยังไม่มีการแก้ไขปัญหา ไม่มีมาตรการป้องกันผลกระทบ และไม่มีมาตรการบรรเทาผลกระทบ ทั้งต่อระบบนิเวศและวิถีชีวิตของประชาชนที่อาศัยอยู่ริมฝั่งแม่น้ำโขงใน 8 จังหวัดของไทย ไม่ว่าจะเกิดจากความผันผวนของระดับน้ำโขงที่ไม่เป็นไปตามฤดูกาลอันเนื่องจากการใช้งานเขื่อน และการลดลงของปริมาณตะกอนจนวัดค่าไม่ได้ (ปรากฏการณ์แม่น้ำโขงสีฟ้า) โดยเฉพาะอย่างยิ่งหลังจากมีการใช้งานเขื่อนไซยะบุรี นับตั้งแต่ปี 2562 เป็นต้นมา

ดังนั้น การผลักดันสร้างเขื่อนเป็นขั้นบันไดบนแม่น้ำโขงเพิ่มอีก 2 เขื่อน จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อมข้ามพรมแดน และประชาชนที่อาศัยในชุมชนลุ่มน้ำโขงต้องมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ในกระบวนการศึกษา เพื่อให้เป็นการตัดสินใจที่มีฐานข้อมูลข้อเท็จจริงเป็นที่ตั้ง ไม่เป็นไปเพื่อผลประโยชน์ของคนบางกลุ่มเท่านั้น

3. ประชาชนไทยที่อาศัยอยู่ใน 7 จังหวัดริมฝั่งแม่น้ำโขงในภาคอีสาน ได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพนิเวศของแม่น้ำโขง ที่เกิดจากการสร้างเขื่อนโดยเฉพาะเขื่อนไซยะบุรี ที่อยู่ห่างจาก อ.เชียงคาน จ.เลย เพียงราว 200 กม. ได้ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตของประชาชนอย่างแสนสาหัส ทั้งการสูญเสีย

อาชีพที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรแม่น้ำโขง สูญเสียรายได้ แหล่งอาหาร และวิถีชีวิต หลายปีที่ผ่านมาประชาชนได้รับรองเรียนต่อรัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง แต่รัฐบาลไทยเองยังไม่เคยแก้ไขปัญหาดังกล่าวอย่างเป็นทางการแต่อย่างใด เสมือนความทุกข์ยากที่เกิดขึ้น ไม่ได้รับการเหลียวแลจากรัฐบาล และการซื้อขายไฟฟ้าก็ดำเนินไปเรื่อย ๆ โดยไม่คำนึงถึงผลกระทบ

นโยบายการรับซื้อไฟฟ้าจากเขื่อนแม่น้ำโขงในลาว จึงไม่สามารถนับได้ว่าเป็นพลังงานสะอาด เพราะเป็นที่ประจักษ์แล้วว่าก่อให้เกิดผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่รุนแรงและกว้างขวาง

4. พื้นที่ก่อสร้างโครงการเขื่อนหลวงพระบาง ตั้งอยู่บนแม่น้ำโขง ห่างจากเมืองหลวงพระบาง เพียง 24 กิโลเมตร เมืองหลวงพระบางได้รับการประกาศเป็นมรดกโลก โดยองค์การเพื่อการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ หรือ ยูเนสโก (UNESCO) นับตั้งแต่ปี 2538 เมื่อมีการเสนอโครงการเขื่อนหลวงพระบาง ที่ประชุมคณะกรรมการมรดกโลกได้มีมติ เมื่อวันที่ 22 กรกฎาคม 2564 ให้ชะลอการก่อสร้างออกไป และให้รัฐบาลลาวจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบต่อมรดกโลก (Heritage Impact Assessment-HIA) และรายงานการประเมินความเสี่ยงที่เกี่ยวข้อง โดยมีกำหนดแล้วเสร็จ เมื่อวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2565 ที่ผ่านมา แต่ปัจจุบันยังไม่ปรากฏว่าได้มีการศึกษาหรือไม่อย่างไร และไม่ได้มีการเปิดเผยต่อสาธารณะถึงผลของการศึกษาดังกล่าวเพื่อใช้ในการพิจารณาประกอบการตัดสินใจต่อโครงการเขื่อนแต่อย่างใด

การที่ประเทศไทย โดย กฟผ. จะลงนามสัญญาซื้อขายไฟฟ้าจากโครงการเขื่อนหลวงพระบาง จำเป็นอย่างยิ่งต้องนำผลการศึกษารายงานผลกระทบต่อมรดกโลก(HIA) ดังกล่าว และความเห็นของคณะกรรมการมรดกโลกเพื่อป้องกันและหลีกเลี่ยงผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อเมืองมรดกโลกหลวงพระบาง

5. กฟผ. ในฐานะรัฐวิสาหกิจของไทย หากลงนามสัญญาซื้อขายไฟฟ้า (PPA) ดังกล่าว เสมือนหนึ่งกระทำการในนามรัฐบาลไทยภายใต้พรบ.การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยเป็นผู้รับซื้อไฟฟ้า และส่งผลโดยตรงต่อการบริหารจัดการไฟฟ้าที่ไร้ประสิทธิภาพในปัจจุบัน

อนึ่ง พวกเราเครือข่ายประชาชนไทย 8 จังหวัดลุ่มน้ำโขง มีข้อสังเกตว่า การผลักดันการซื้อขายไฟฟ้าของเขื่อนแม่น้ำโขงทั้ง 2 แห่งนั้น เป็นไปอย่างรีบเร่งเกินไป ซึ่งผู้พัฒนาโครงการที่เป็นทุนเอกชนขนาดใหญ่ของไทย ซึ่งการเร่งรัดกระบวนการลงนามสัญญาซื้อขายไฟฟ้านี้ อาจมีการนำเรื่องดังกล่าวเข้าสู่การประชุมคณะรัฐมนตรีในเร็ว ๆ นี้ ซึ่งหากมีการลงนามสัญญาซื้อขายไฟฟ้าแล้ว ก็อาจจะไม่สามารถแก้ไขให้หวนคืนได้อีกเป็นเวลายาวอย่างน้อย 35 ปี ตามอายุสัญญา ประชาชนในฐานะผู้บริโภคต้องแบกรับภาระค่าไฟฟ้าที่แพงขึ้นโดยไม่มีความเป็นธรรมระยะในยาว

ด้วยข้อเท็จจริงและข้อห่วงกังวลดังกล่าว เครือข่ายประชาชนไทย 8 จังหวัดลุ่มน้ำโขง จึงขอให้ท่าน ตรวจสอบการดำเนินการดังกล่าวของท่าน และกฟผ. เนื่องจากเกี่ยวข้องกับท่านโดยตรง เพื่อให้เกิดการปกป้องคุ้มครองประโยชน์ของชาติ ประโยชน์สาธารณะ ชุมชน และทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม ที่จะต้องมีการกระบวนมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการที่จะก่อให้เกิดผลกระทบดังกล่าว โดยขอให้ท่านได้โปรดตรวจสอบกรณีนี้อย่างเร่งด่วน ทั้งนี้ เพื่อความโปร่งใส ความเป็นธรรม และการมีส่วนร่วมของประชาชน

หากท่านประสงค์จะติดต่อประสานงานเพื่อขอข้อมูลเพิ่มเติม ทางเครือข่ายยินดีที่จะช่วยให้ข้อมูลต่อท่าน โดยขอท่านได้โปรดติดต่อไปยัง นางสาวเฉลิมศรี ประเสริฐศรี และหรือ นางสาวส.รัตนมณี พลกล้า ตัวแทนของพวกข้าพเจ้า โดยส่งเอกสารหรือจดหมายไปที่ มูลนิธิศูนย์ข้อมูลชุมชน เลขที่ 1865 ซอยจรัญสนิทวงศ์ 75 แยก 27 ถนนจรัญสนิทวงศ์ แขวงบางพลัด เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร 10700 หมายเลขโทรศัพท์ 0822616511 และ 0929162121

จึงเรียนมาเพื่อทราบและโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความกรุณาจากท่านด้วยดี

ขอแสดงความนับถือ

(นายนิวัฒน์ ร้อยแก้ว)

(นายอำนาจ ไตรจักร)